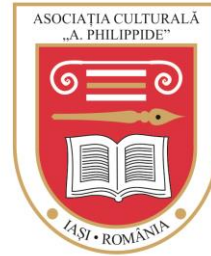

Academia Română – Filiala Iași
Bd. Carol I, nr 8, Iași
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”
Str. T. Codrescu, nr. 2
IAȘI – cod 700479
ROMÂNIA
Tel/fax: + 40 – 332 – 106508
Email: secretariat_philippide@yahoo.com
<http://www.philippide.ro>

ASOCIAȚIA CULTURALĂ
„A. PHILIPPIDE”
IAȘI
ROMÂNIA
Tel: +40 726 782665
Email: asociatia_philippide@yahoo.com

Stimată Doamnă/ Stimate Domnule,

Vă invităm să participați la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, a XIX-a ediție, cu titlul *Identitate și ideologie. Limba și literatura română în paradigma culturală contemporană*, Iași, **16–18 septembrie 2020**, organizat în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide”.

- D) „Academia Română a luat act, cu îngrijorare, de noile încercări de a introduce în uzul oficial, în Republica Moldova și în alte regiuni vecine locuite de români, noțiunea inexistentă de «limbă moldovenească», susținută odinioară de propaganda sovietică și reluată, astăzi, de către anumite cercuri interesate politic. (...). Limba română, de mai bine de două secole încoace, este studiată sistematic de către lingviștii români și străini, care au stabilit exact statutul și rolul său. (...). Baza limbii române este formată din dialectul daco-român, singurul vorbit la nordul Dunării, și care este, pentru marea parte a opiniei publice, limba română propriu-zisă. (...). Prutul nu reprezintă o graniță lingvistică sau dialectală și, în consecință, limba vorbită de o parte și de alta a acestui râu este aceeași, anume limba română. Graiurile limbii române asigură unitatea limbii și sunt inteligibile tuturor românilor. Limba literară, născută din secolul al XVI-lea încoace, este limba standard care se învață în școală și care subliniază – în România, în Republica Moldova și oriunde în afara acestor state – patrimoniul lingvistic comun. Graiul moldovenesc nu se opune în niciun fel unității limbii române, așa cum noțiunile de moldovean și de român nu se contrapun, ci se completează. Oltenii, maramureșenii, bănățenii etc. sunt, în același timp, și români, așa cum majoritatea moldovenilor sunt moldoveni și români concomitent. (...). Învățații moldoveni, de la Miron Costin și Dimitrie Cantemir până la Mihai Eminescu și Alexandru Philippide, au folosit constant

noțiunea de limbă română și nu pe cea de «limbă moldovenească». Cei mai importanți teoreticieni ai numelor de român (românesc) și România au fost moldovenii. Patria, pentru Eminescu, nu era Moldova, ci România, fapt pentru care a scris: «Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!». Este adevărat că astăzi există statul, recunoscut în plan internațional, Republica Moldova, dar limba majorității populației sale este limba română, exprimată în frumosul grai moldovenesc. Istoria și realitatea nu pot urmări decât criteriul adevărului omenesc posibil, iar acest adevăr vorbește clar și fără echivoc despre limba română, vorbită și scrisă cu alfabet latin pe ambele maluri ale Prutului. Noțiunea de «limbă moldovenească», dincolo de inexistența realității pe care tinde să o denumească, intră în contradicție cu întreaga istorie culturală a regiunilor răsăritene ale spațiului locuit de români și amenință să excludă din zestrea spirituală a ramurii răsăritene a poporului român pe cei mai mari scriitori ai săi, care s-au considerat invariabil români și care au scris exclusiv în limba română. A promova ideea unei limbi «moldovenești», distincte de cea română, nu este numai o denaturare a unei realități culturale și identitare documentată în toate sintezele lingvistice, istorice și literare, ci și o manipulare ideologică pe care comunitatea internațională nu o va accepta niciodată. Limba unui popor e parte definitorie a identității sale; de aceea, instrumentalizarea ei ideologică prin politici lingvistice tendențioase nu poate modifica o realitate care se sprijină pe o tradiție de secole și mai ales nu poate anula o identitate pe care românii din Republica Moldova o simt ca definitorie: aceea a apartenenței la spațiul lingvistic și cultural românesc. Drept consecință, Academia Română sprijină necondiționat poziția Academiei de Științe a Republicii Moldova, a institutelor sale de profil, privitoare la statutul limbii române ca limbă istorică și oficială a statului (...) (Biroul Prezidiului Academiei Române, București, 30 ianuarie 2020: https://acad.ro/com2020/doc/d0130-Declaratie_limba_romana_Basarabia.pdf).

- II) „Agenda Uniunii Europene pentru cultură (The European Agenda for Culture), adoptată în 2007, are ca prim obiectiv strategic promovarea diversității culturale și a dialogului intercultural. Acest obiectiv specific este precizat după cum urmează: 1. încurajarea mobilității profesioniștilor din domeniul culturii; 2. promovarea moștenirii culturale prin înlesnirea circulației colecțiilor și încurajarea procesului de digitalizare cu accent pe îmbunătățirea accesului public la diferitele forme de expresie culturală și lingvistică; 3. promovarea dialogului intercultural în calitate de proces sustenabil, care să contribuie la identitatea europeană și la coeziunea socială din interiorul UE. Obiectivele de mai sus au fost preluate și detaliate în Planul de lucru al Comisiei europene pentru perioada 2015–2018”. Proiectul de strategie al Academiei Române privind „Cultura românească între național, localizare în zona proximă și universal – Europa multilingvistă, cultura electronică» – asumă obiectivele de mai sus ale Uniunii Europene prin intermediul unui set de strategii adaptat la specificul și nevoile reale ale culturii române. Setul de strategii este exprimat prin intermediul a trei concepte-cheie interdependente, care au fost specificate și instrumentalizate: 1. Conservare și dezvoltare; 2. Vizibilitate internă și internațională; 3. Dialog intra – și intercultural. Comisia Europeană descrie cultura ca fiind un set de trăsături spirituale și materiale distinctive, care caracterizează o societate sau un grup social. Într-o lume aflată în plin proces de globalizare, cultura este ceea ce conferă identitate și stabilitate. Ca atare, la baza proiectului european stă consolidarea moștenirilor culturale ale statelor membre, dar și «susținerea lucrărilor culturale, artistice

și creative contemporane care pot reprezenta patrimoniul cultural al viitorului». Orice strategie guvernamentală pentru cultură trebuie să fie orientată fundamental spre o administrare competentă a propriului patrimoniu cultural existent, pe de o parte, și spre extinderea acestui patrimoniu, pe de altă parte” (*Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 de ani*, coord. Acad. Ionel-Valentin Vlad, București, Editura Academiei Române, 2016, vol. III, partea a II-a, p. 645–646: https://acad.ro/bdar/strategiaAR/doc13/StrategiaIII_2.pdf).

III) „UE face eforturi să conserve patrimoniul cultural comun al Europei și să sprijine și să promoveze artele și industriile creative din Europa. Componentele culturale sunt integrate în numeroase politici ale UE, printre care educația, cercetarea, politica socială, dezvoltarea regională și relațiile externe. Crearea și promovarea culturii în lumea interactivă și globalizată de astăzi evoluează în paralel cu tehnologiile media și tehnologiile digitale. UE promovează colaborarea între guvernele naționale și pe cea dintre guverne și organizațiile internaționale în ceea ce privește politicile pentru cultură” (https://europa.eu/european-union/topics/culture_ro).

IV) „Cultura nu se referă numai la artă și literatură. Aceasta cuprinde o gamă largă de activități, de la dialogul intercultural la turism, de la educație și cercetare la sectoarele creative, de la protejarea patrimoniului la promovarea industriilor creative și a noilor tehnologii, precum și de la artizanat la cooperarea pentru dezvoltare. De asemenea, cultura joacă un rol important în politica externă a UE, în care cooperarea culturală contracarează stereotipurile și prejudecățile, iar dialogul poate preveni conflictele și favoriza reconcilierea. Aceasta ajută în a răspunde la provocările globale, cum ar fi integrarea refugiaților, combaterea radicalizării violente și protejarea patrimoniului cultural mondial” (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=legisum:4298957>).

Pornind de la aceste premise, organizatorii simpozionului invită participanții la un dialog prin care, pe baza comunicărilor prezentate, să se încerce posibile răspunsuri la întrebări în consonanță cu titlul simpozionului:

- Identitatea limbii române în contextul intruziunilor și al mistificărilor politice și ideologice. „Limba moldovenească” – fals științific și manipulare politicianistă;
- Filologia română și rolul său determinant în păstrarea identității naționale;
- Fenomenul plurilingvismului;
- Situația limbii române în comunitățile românești din străinătate (Europa, SUA, Canada etc.);
- Situația limbii române în comunitățile românești din jurul granițelor României;
- Limba română actuală: normă și uz;
- Agresiunea ideologicului vs. critica și istoria literară românească;
- Estetic și politic în literatura română: coexistență sau excludere?
- Etic, politic, sociologic, ideologic: repere în receptarea esteticului din literatură;
- Studiile de gen: marcă a identității psihologice, sociale, culturale etc.
- Mass media: factor de coeziune sau manipulare mascată?

- „Literatura periferiei” și contribuția sa la cultura europeană;
- Literatura minorităților: contribuție la literatura națională;
- Profilul identitar al culturii române: în reconstrucție după 1989?
- Efecte culturale ale globalizării;
- Păstrarea identității naționale în contextul integrării în UE și al globalizării;
- Emigrarea românilor și consecințele socio-culturale și economice ale mobilității demografice (Europa, SUA, Canada etc.);
- Rolul diasporei în păstrarea valorilor spirituale românești;
- Rolul tehnologiei informației și a comunicațiilor în dezvoltarea universului cultural;
- Strategii de promovare a patrimoniului istoric și cultural-artistic din România;
- Păstrarea datinilor străvechi vs. obiceiuri de import;
- Salvagardarea patrimoniului cultural imaterial și rolul său în păstrarea identității naționale.

Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, înființat în 1927, a contribuit, prin rezultatele cercetărilor întreprinse de-a lungul anilor de membrii săi, la alcătuirea unor opere filologice fundamentale, dintre care amintim: *Dicționarul limbii române* (DLR), serie nouă; *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina; Tezaurul toponimic al României. Moldova; Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900; Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei*. În prezent, cele 5 departamente care alcătuiesc Institutul sunt angrenate în realizarea proiectelor: *Dicționarul limbii române (DLR)*, serie nouă informatizată, *Litera C* și *CLRE. Corpus lexicografic românesc electronic; Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina; Tezaurul toponimic al României. Moldova*, precum și *Micul dicționar toponimic structural și etimologic; Dicționarul general al literaturii române* (ediția a II-a) și *Enciclopedia scrierilor memorialistice românești; Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei*. La unele din aceste teme s-a lucrat și se lucrează în colaborare cu institutele academice de profil din București, Cluj-Napoca și Timișoara.

Din anul 2002, Institutul de Filologie Română „A. Philippide” organizează un simpozion anual internațional pe teme de mare actualitate și interes, precum globalizarea, integrarea europeană, păstrarea identității naționale, recuperarea valorilor spirituale din diaspora, problema minorităților ș.a.

*

Lucrările simpozionului din 2020 se vor desfășura pe mai multe secțiuni: **lingvistică, critică și istorie literară, etnologie-etnografie, cultură și identitate românească**. Totodată, ca și la edițiile anterioare, organizatorii vor acorda un spațiu generos prezentării rezultatelor unor granturi, burse, proiecte recent încheiate sau în curs de derulare (rezultate parțiale).

Lucrările simpozionului vor avea loc la Filiala din Iași a Academiei Române, Bulevardul Carol I, nr. 8.

Comunicările se susțin în limba română.

Pentru editarea în viitorul volum cu lucrările simpozionului, cine dorește poate traduce comunicarea în engleză sau franceză (desigur, calitatea traducerii va fi una dintre condițiile publicării).

Vă rugăm să trimiteți pe adresa Institutului sau să aduceți **cărți** și alte publicații reprezentative pentru activitatea dumneavoastră, pentru a organiza o **expoziție**, cu prilejul acestui eveniment, la Filiala din Iași a Academiei Române.

Programul Simpozionului va fi publicat în timp util pe site-ul Institutului de Filologie Română „A. Philippide” (www.philippide.ro).

Taxa de participare la simpozion este de 160 de RON (sau echivalentul în EURO), sumă care va acoperi costurile necesare editării în volum a comunicărilor, precum și alte costuri de organizare (mapa cu documentele simpozionului, certificatul de participare, masa festivă, pauzele de cafea etc.). Volumul va fi publicat la o editură din România, acreditată CNCS. Toate articolele vor fi evaluate de referenți în sistem de *peer-review*. Textele care nu vor întruni standardele științifice pentru publicare nu vor fi incluse în volum. Participanților care vor absenta de la simpozion nu li se vor edita articolele în volum. Totodată, vom publica doar articole inedite și nu reluate ca atare sau ca variante ori în traducere în limbi străine, editate anterior în alte publicații.

Taxa de participare va fi achitată în contul Asociației Culturale „A. Philippide” (pe care îl vom comunica ulterior).

Cheltuielile pentru transport și sejur (masă și cazare) vor fi suportate de participanți.

Fiecărei comunicări îi sunt rezervate 30 de minute (inclusiv întrebările și discuțiile). **Vă rugăm să trimiteți titlul și rezumatul comunicării dumneavoastră, în limba română, precum și câteva informații despre afilierea instituțională, pe adresa identitateideologie@gmail.com, până la data de 15 iunie 2020.** Rezumatul va avea **cel puțin 30 de rânduri**, corp de 12 și va fi însoțit de **bibliografia minimală** pe care o veți folosi. Hotărârea Comitetului științific cu privire la acceptarea comunicării dumneavoastră vă va fi transmisă până la data de 20 iunie 2020.

Într-o circulară ulterioară vom reveni cu informații privind formularul de înscriere, contul Asociației Culturale „A. Philippide” și alte noutăți cu referire la simpozion.

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

Acad. *Michael METZELTIN* (Universitatea din Viena, Austria); Prof. univ. dr. *Margaret H. BEISSINGER* (Universitatea Princeton, SUA); Cercetător principal dr. *Ana BORBÉLY* (Institutul de Cercetări Lingvistice, Academia Ungară de Științe, Budapesta, Ungaria); Prof. univ. dr. *Bogdan CREȚU* (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași/ Institutul de Filologie Română „A. Philippide” – Filiala din Iași a Academiei Române, Iași, România, **Președinte**); Prof. univ. dr. *Codrin Liviu CUȚITARU* (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România); Prof. univ. dr. *Mariana DAN* (Universitatea din Belgrad, Serbia); Prof. univ. dr. habil. *Liviu FRANGA* (Universitatea din București, România); Prof. univ. dr. *Jukka HAVU* (Universitatea din Tampere, Finlanda); Prof. univ. dr. *Adam LEDGEWAY* (Universitatea din Cambridge, Anglia); Prof. univ. dr. *Lucian N. LEUȘTEAN* (Universitatea Aston, Birmingham, Anglia); Prof. univ. dr. *Martin MAIDEN* (Universitatea din Oxford, Anglia); Conf. univ. dr. *Roberto MERLO* (Universitatea din

Torino, Italia); Prof. univ. dr. *Fernando SÁNCHEZ MIRET* (Universitatea din Salamanca, Spania); Lector dr. *Ivana OLUJIĆ* (Universitatea din Zagreb, Croația); Prof. univ. dr. habil. *Maria ȘLEAHTIȚCHI* (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu”, Chișinău Republica Moldova); Prof. univ. dr. *Ion TALOȘ* (Universitatea din Köln, Germania); Prof. univ. dr. *Angela TARANTINO* (Universitatea La Sapienza din Roma, Italia); Prof. univ. dr. *Dorin URÎTESCU* (Universitatea din York, Toronto, Canada); Prof. univ. dr. *Gisèle VANHESE* (Universitatea din Calabria, Italia); Lector univ. dr. *Felicia VRÂNCEANU* (Universitatea Națională „Yuriy Fedkovych”, Cernăuți, Ucraina).

COMITETUL DE ORGANIZARE

Președinte al Comitetului de organizare: *Bogdan CREȚU*, Directorul Institutului de Filologie Română „A. Philippide” (secretariat_philippide@yahoo.com).

Membri: *Nicoleta BORCEA* (nikolet14@gmail.com); *Luminița BOTOȘINEANU* (lumi.botosineanu@gmail.com); *Alina-Mihaela BURSUC* (alina.bursuc@hotmail.com); *Daniela BUTNARU* (d_butnaru@yahoo.com); *Astrid CAMBOSE* (astrid.iasi@yahoo.com); *Marius-Radu CLIM* (mariusradu_ro@yahoo.com); *Gabriela HAJA* (gabihaja@gmail.com); *Ofelia ICHIM* (ofelia.ichim@gmail.com); *Maricica MUNTEANU* (mari.munteanu@ymail.com); *Gabriela NEGOIȚĂ* (gabinego@yahoo.com); *Florin-Teodor OLARIU* (olariuft@yahoo.com); *Veronica OLARIU* (olariu09@gmail.com); *Diana STROESCU* (diana.stroescu1@gmail.com); *Elena TAMBA* (isabelle.tamba@gmail.com).

Directorul Institutului de Filologie
Română „A. Philippide”

Prof. univ. dr. Bogdan CREȚU

Președintele Asociației Culturale
„A. Philippide”

CS I dr. Ofelia ICHIM